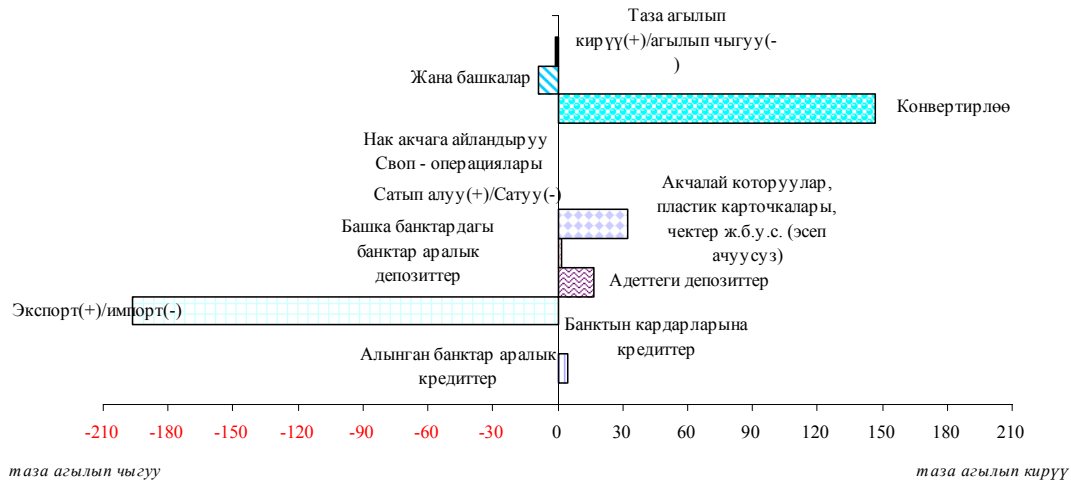

Валюта рыногу (2012-жылдын сентябрь айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

2-график. Банктар аралык валюта тооруктарынын жана АКШ доллар курсунун динамикасы

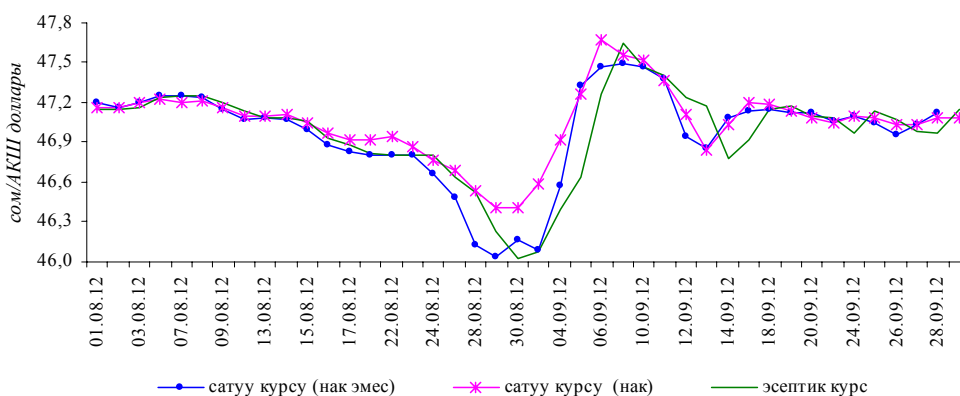
Өткөн эки айдагы айрым төмөндөөлөрдөн кийин, сентябрь айында АКШ долларынын улуттук валютага карата алмашуу курсу 2,3 пайызга жогорулап, бир доллар үчүн 47,1484 сомго жетүү менен позициясын кайрадан калыбына келтире баштаган. Курстун жогорулоосуна, туристтик агымдын азайышы жана коммерциялык банктардын экономика субъектилеринин импорттук контракттарынын тейлөө боюнча операцияларынын сакталып калган көлөмү түрүндө рыноктук суроо-талапты колдоо өбөлгө түзгөн. Ошол эле учурда, тиешелүү мезгил ичинде жеке адамдардын акча которуулары боюнча сальдо алдын-ала алынган маалыматтар боюнча 170,7 млн. АКШ долларын түзгөн.

Сентябрда чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу боюнча жүргүзүлгөн операциялардын көлөмү 5,7 пайызга жана 26,3 млрд. сомго чейин төмөндөгөн. Сандык мааниде мындай төмөндөө операциянын бардык түрлөрүнө таасирин тийгизген – коммерциялык банктардын нак эмес операцияларынын көлөмү 5,1 млрд. сомду түзүп, 8,1 пайызга, ал эми коммерциялык банктардын накталай операциялары 17,7 млрд. сомго (-5,3 пайызга) чейин азайып, ал эми алмашуу бюролорунун накталай операцияларынын 3,5 млрд. сом өлчөмүндө түптөлгөн азаюусу 4,3 пайызды түзгөн.

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү сентябрь айында коммерциялык банктардын арасында түзүлгөн бүтүмдөрдүн көлөмүнүн тиешелүү азаюусунун эсебинен 102,1 млн. АКШ долларына чейин бир аз төмөндөгөн. Каралып жаткан мезгил ичинде алмашуу курсунун кескин олку-солку болушун алдын алуу үчүн Улуттук банк интервенциялары жүргүзүлгөн эмес. Ошондой эле каралып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларды өткөргөн эмес.

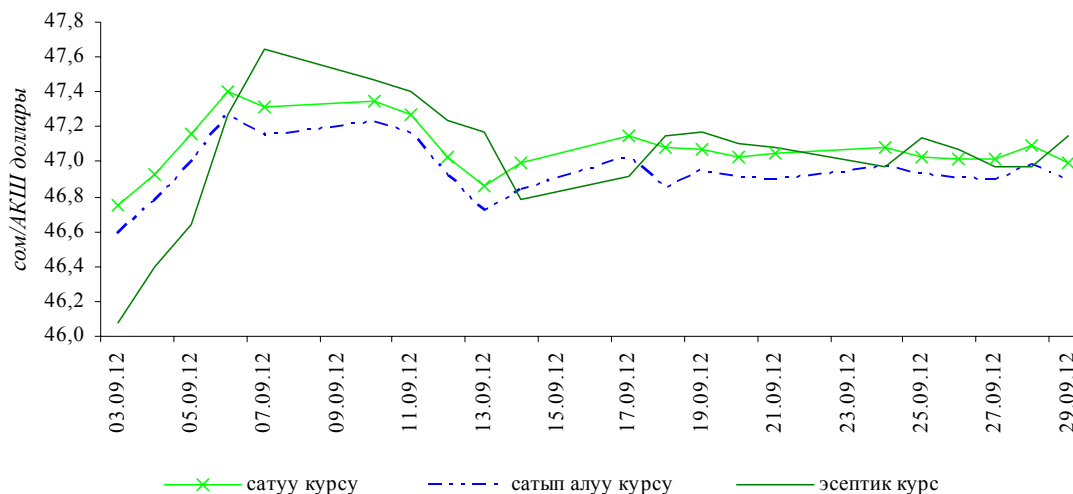
Валюталардын түрү боюнча бөлүштүрүүдө сентябрда өткөн айга салыштырганда, карама-каршы жагдай байкалган, бул 14,3 пайызга жана 895,6 млн. сом эквивалентине чейин көбөйгөн евродон башка валюталардын бардык негизги түрлөрү боюнча операциялардын көлөмдөрүнүн төмөндөшүнөн көрүнгөн. Ошол эле учурда жүргүзүлгөн операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүдөй бөлүштүрүлгөн: АКШ доллары менен жүргүзүлгөн операциялардын салыштырма салмагы 0,8 пайыздык пунктка, 59,2 пайызга чейин; евро жана Россия рубли – 0,6 пайыздык пунктка, тиешелүүлүгүнө жараша 3,4 жана 28,1 пайызга жогорулаган. Казак теңгеси менен жүргүзүлгөн операциялардын үлүшү 9,2 пайызга (-2,0 пайыздык пунктка) төмөндөгөн.

3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы*

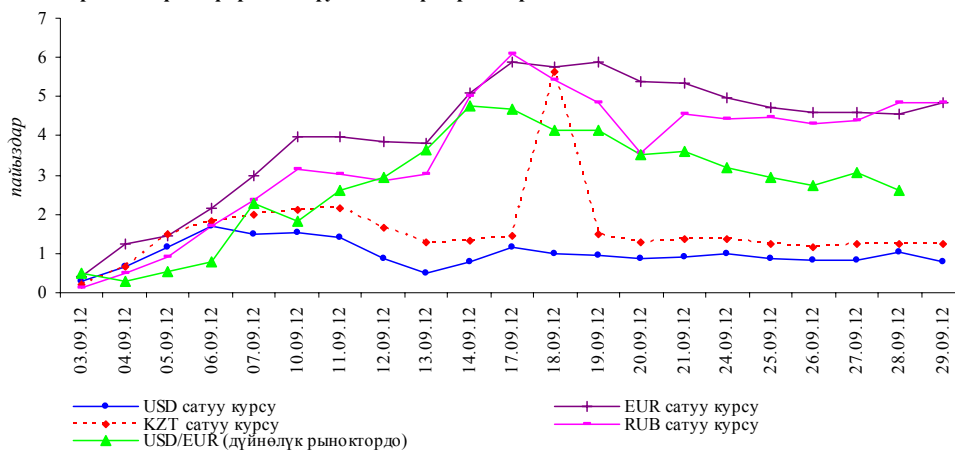

* графиктеги үзүлүүлөр келишимдердин жок болуу үчүн белгиленген

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмаштыруу бюрлорундагы валюта курстарынын жана АКШ долларынын дүйнөлүк рынокторундагы өсүш арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес операциялары		Комм. банктардын накталай операциялары		Алмаштыруу бюрлордун накталай операциялары	
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)
2011-ж. Аяк оона	22 689,5	4 021,6	17,7	15 460,6	68,1	3 207,3	14,1
Тогуздун айы	22 334,5	3 760,0	16,8	15 490,1	69,4	3 084,4	13,8
Жетинин айы	23 528,6	5 756,1	24,5	14 658,9	62,3	3 113,6	13,2
Бештин айы	22 208,8	4 389,9	19,8	14 350,8	64,6	3 468,0	15,6
2012-ж. Үчтүн айы	16 603,8	3 735,1	22,5	10 272,7	61,9	2 596,0	15,6
Бирдин айы	17 006,6	2 779,5	16,3	11 123,2	65,4	3 103,9	18,3
Жалган куран	19 121,0	3 583,7	18,7	12 287,9	64,3	3 249,3	17,0
Чын куран	20 350,6	3 357,6	16,5	13 811,8	67,9	3 181,1	15,6
Бугу	22 178,7	4 749,7	21,4	14 164,9	63,9	3 264,1	14,7
Кулжа	21 816,2	3 649,6	16,7	14 943,6	68,5	3 223,1	14,8
Теке	26 251,1	4 816,3	18,4	17 906,6	68,2	3 528,2	13,4
Баш оона	27 886,3	5 568,0	20,0	18 670,4	67,0	3 647,9	13,1
Аяк оона	26 294,6	5 115,6	19,5	17 689,1	67,3	3 489,9	13,3

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар	
		көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2011-ж. Аяк оона	22 689,5	14 154,9	62,4	1 113,4	4,9	5 493,7	24,2	1 901,3	8,4	26,2	0,1
Тогуздун айы	22 334,5	14 158,1	63,4	937,2	4,2	5 086,1	22,8	2 143,3	9,6	9,8	0,0
Жетинин айы	23 528,6	15 176,6	64,5	1 098,5	4,7	5 013,5	21,3	2 232,5	9,5	7,5	0,0
Бештин айы	22 208,8	13 816,9	62,2	1 034,4	4,7	5 047,1	22,7	2 294,8	10,3	15,6	0,1
2012-ж. Үчтүн айы	16 603,8	10 613,6	63,9	804,8	4,8	3 840,3	23,1	1 340,1	8,1	5,1	0,0
Бирдин айы	17 006,6	9 995,9	58,8	799,3	4,7	4 612,5	27,1	1 593,0	9,4	5,9	0,0
Жалган куран	19 121,0	11 570,1	60,5	738,8	3,9	5 208,2	27,2	1 597,7	8,4	6,1	0,0
Чын куран	20 350,6	11 828,5	58,1	851,6	4,2	6 054,5	29,8	1 609,5	7,9	6,5	0,0
Бугу	22 178,7	13 619,2	61,4	763,8	3,4	5 899,4	26,6	1 887,6	8,5	8,7	0,0
Кулжа	21 816,2	12 853,2	58,9	725,5	3,3	5 871,4	26,9	2 354,9	10,8	11,2	0,1
Теке	26 251,1	15 332,9	58,4	852,5	3,2	7 261,0	27,7	2 789,6	10,6	15,1	0,1
Баш оона	27 886,3	16 310,4	58,5	783,4	2,8	7 674,5	27,5	3 109,5	11,2	8,4	0,0
Аяк оона	26 294,6	15 579,2	59,2	895,6	3,4	7 392,4	28,1	2 417,6	9,2	9,8	0,0

3-таблица. Чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2011-ж. Аяк оона	45,0008	61,1059	1,4053	0,3055	0,2%	-5,8%	-9,6%	-0,4%
Тогуздун айы	45,5976	64,6528	1,5251	0,3084	1,3%	8,5%	0,9%	5,8%
Жетинин айы	46,8308	61,9873	1,4792	0,3173	2,7%	-4,1%	-3,0%	2,9%
Бештин айы	46,4847	60,0652	1,4438	0,3132	-0,7%	-3,1%	-2,4%	-1,3%
2012-ж. Үчтүн айы	46,7757	61,4773	1,5405	0,3148	0,6%	2,4%	6,7%	0,5%
Бирдин айы	46,4900	62,4547	1,6059	0,3149	-0,6%	1,6%	4,2%	0,0%
Жалган куран	46,8275	62,4819	1,5967	0,3169	0,7%	0,0%	-0,6%	0,6%
Чын куран	46,8494	62,0428	1,5960	0,3169	0,0%	-0,7%	0,0%	0,0%
Бугу	46,9352	58,4085	1,4463	0,3173	0,2%	-5,9%	-9,4%	0,1%
Кулжа	47,2445	59,4241	1,4396	0,3162	0,7%	1,7%	-0,5%	-0,4%
Теке	47,1487	57,7998	1,4640	0,3143	-0,2%	-2,7%	1,7%	-0,6%
Баш оона	46,0274	57,8127	1,4341	0,3081	-2,4%	0,0%	-2,0%	-2,0%
Аяк оона	47,1484	61,0289	1,5250	0,3146	2,4%	5,6%	6,3%	2,1%

4-таблица. Алмашуу бюролорунда чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чиденишкен четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү			
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2011-ж. Аяк оона	0,3%	0,6%	0,9%	0,9%	0,1%	0,3%	0,3%	0,1%	0,2%	-6,0%	-8,6%	-0,4%
Тогуздун айы	0,3%	0,5%	0,8%	0,8%	0,1%	0,2%	0,6%	0,2%	1,1%	4,9%	5,9%	1,2%
Жетинин айы	0,3%	0,5%	0,9%	0,7%	0,1%	0,3%	0,2%	0,1%	2,9%	-2,3%	-0,2%	3,0%
Бештин айы	0,3%	0,5%	1,0%	0,9%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	-0,1%	-3,6%	-3,0%	-1,0%
2012-ж. Үчтүн айы	0,3%	0,5%	0,9%	0,7%	0,0%	0,3%	0,3%	0,1%	-0,3%	1,8%	6,6%	0,3%
Бирдин айы	0,3%	0,5%	1,0%	0,7%	0,1%	0,1%	0,3%	0,1%	-0,3%	1,7%	3,7%	0,2%
Жалган куран	0,3%	0,6%	0,8%	0,7%	0,1%	0,3%	0,3%	0,1%	0,0%	0,4%	0,6%	-0,1%
Чын куран	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,4%	-0,6%	-1,1%	0,1%
Бугу	0,3%	0,5%	0,8%	0,7%	0,1%	0,2%	0,4%	0,1%	0,4%	-5,2%	-9,3%	0,4%
Кулжа	0,3%	0,6%	0,8%	0,7%	0,0%	0,2%	0,4%	0,1%	0,6%	1,1%	-1,0%	-0,2%
Теке	0,2%	0,5%	0,7%	0,7%	0,0%	0,2%	0,3%	0,1%	0,2%	-2,6%	1,9%	-0,1%
Баш оона	0,3%	0,5%	0,8%	0,5%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	-1,2%	0,3%	-1,0%	-2,0%
Аяк оона	0,3%	0,5%	0,6%	1,0%	0,1%	0,2%	0,4%	0,2%	0,8%	4,9%	4,8%	1,3%